

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 424/2011-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti S., s. r. o., Česká republika, zastúpenej advokátom JUDr. Ing. V. L., Česká republika, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 14 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 15 Cob/126/2010-601 z 13. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti S., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. decembra 2010 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti S., s. r. o., Česká republika (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Ing. V. L., Česká republika, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj namietaného porušenia čl. 14 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 15 Cob/126/2010-601 z 13. októbra 2010.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla, že označený rozsudok jej bol doručený 18. októbra 2010, keď nadobudol právoplatnosť.

Sťažovateľka ďalej uviedla, že sa cíti byť postupom odvolacieho súdu značne poškodená, pretože rozhodnutie krajského súdu ako odvolacieho súdu má podľa jej názoru niekoľko zásadných väd, ktorými došlo k porušeniu rovnosti strán, a teda aj nezávislosti a nestrannosti krajského súdu a spravodlivosti jeho rozhodovania.

Sťažovateľka uviedla, že ako postupník vymáhala žalobou pohľadávku vo výške doplatku kúpnej ceny proti žalovanému, spoločnosti I., s. r. o., L., pričom predmetná pohľadávka jej bola postúpená spoločnosťou S., s. r. o., so sídlom v L. Súd prvého stupňa sa podľa nej nezaoberal oprávnenosťou nároku na doplatok kúpnej ceny, iba vyslovil absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, a teda aj nedostatok aktívnej legitimácie žalobcu (sťažovateľky) ako postupníka, a žalobu v celom rozsahu zamietol. Súd druhého stupňa tento rozsudok potvrdil s odkazom na § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

Podľa sťažovateľky rozsudok krajského súdu č. k. 15 Cob/126/2010-601 má tieto vady:

„1. Rozsudek postrádá faktické nutné náležitosti rozsudku jako takového. Je vůbec otázkou, zda napadený rozsudek je rozsudkem v právním slova smyslu, když dle názoru stěžovatele nemá řádný výrok a řádné odůvodnění. V části nazývané jako „odůvodnění“ je pouze popisován průběh řízení. Následně je pouze učebnicový výklad pojmu „absolutní neplatnost“, aniž by zde byl jakýkoliv náznak spojení takového výkladu s předmětným

případem. Nedochozí zde k aplikaci práva na konkrétní případ. Odvolací soud ve svém rozhodnutí neuvádí, proč se závěry a rozhodnutím soudu I. stupně souhlasí.

2. Odvolací soud žádný svůj konkrétní názor na daný případ nevyjádřil.

3. Napadený rozsudek má čtyři strany, první stranu tvoří petit, druhou až třetí stranu a polovinu čtvrté strany velmi stručné popsání řízení a polovina páté strany tvoří odůvodnění nákladu řízení. Samotnému odůvodnění je tedy věnována necelá strana, resp. 5 krátkých odstavců, s řádkováním 1,5.

4. Soud II. stupně sice použil ustanovení § 219 odst. 2 Občianskeho súdneho poriadku, kdy za situace, že souhlasí s odůvodněním napadeného rozhodnutí, se může omezit pouze na konstatování důvodů napadeného rozhodnutí, neznamená to však, že jen napíše, že původní rozsudek potvrzuje a pak rozebírá právní termín aniž by se zabýval námitkami uvedenými v odvolání.

5. Odvolací soud je i za takové situace povinen se předmětným případem zabývat a aplikovat na něj právní normy, popř. odůvodnit, proč si myslí, že určité právní normy byly na případ aplikovány soudem I. stupně správně. Pokud tomu tak není, je na místě pochybovat o jeho nezávislosti a nestrannosti. Tyto pochybnosti zde vyvstaly i s ohledem na to, že právní zástupce žalovaného je místním advokátem, žalovaný je společností se sídlem na území Slovenské republiky. Nárok na spravedlivé rozhodování má však každý subjekt bez ohledu na umístění sídla či národnosti.

6. Stěžovatel sice nesouhlasil s rozhodnutím soudu I. stupně, ale tento soud alespoň odůvodnil, proč pokládá předmětnou smlouvu za absolutně neplatnou. Odvolací soud vůbec neřešil, PROČ je nutné považovat předmětnou smlouvu za neplatnou a PROČ je teda zde údajný nedostatek aktivní legitimace žalobce, PROČ je v daném případě nutné zjišťovat platnost takové smlouvy, ale pouze obecně řešil situace, KDY je jakákoliv smlouva absolutně neplatná. Jako konkrétní případ: Soud I. stupně např. uvedl, že předmětná smlouva je neplatná z důvodu neurčitosti a že na základě toho je nedostatek aktivní legitimace. Soud II. stupně toto vůbec neuvádí a zmiňuje, že absolutní neplatnost způsobuje jakýkoliv rozpor se zákonem a další důvody bez jakékoliv návaznosti. Pokud by tedy soud II. stupně souhlasil s právním názorem soudu I. stupně, tedy s tím, že smlouva je neurčitá, tedy absolutně neplatná, pak by ve svém rozhodnutí musel minimálně vysvětlit, PROČ takovou smlouvu za neurčitou považuje a PROČ s názorem soudu I. stupně souhlasí. Toto však

učiněno nebylo. Stejně jako v odvolání v této věci, na základě kterého byl vynesena napadený rozsudek, stěžovatel opakovaně uvádí, že je v souladu s platnou judikaturou názoru, že soud nebyl oprávněn se zabývat platností či neplatností smlouvy a že tato skutečnost má význam pouze ve vztahu mezi postupitelem a postupníkem.

7. K shora uvedenému je nutno uvést, že ani soud I. stupně dostatečně neodůvodnil, proč předmětnou smlouvu považuje za absolutně neplatnou. Pouze konstatoval, že je neplatná z důvodu její neurčitosti, avšak přesně nespecifikoval, v čem takovou neurčitost spatřuje.

8. Stěžovatel je názoru, že i v případě použití § 219 odst. 2 Občianského súdneho poriadku je odvolací orgán povinen se zabývat a vypořádat s v odvolání tvrzenými skutečnostmi, navrženými důkazy a předloženou judikaturou. Odvolací orgán se absolutně nevypořádal se stěžovatelovými námitkami a důvody odvolání, v nejmenším se nevypořádal s doloženou judikaturou Nejvyššího soudu, která má na předmětný případ bezesporu velmi zásadní dopad.

Pokud by soud mohl bez vztahu k podanému odvolání pouze potvrzovat rozsudek soudu I. stupně, pak by rozhodovací činnost odvolacího soudu neměla žádný význam, neboť nejjednodušším způsobem rozhodnutí je potvrzení rozhodnutí soudu I. stupně bez jakéhokoliv odůvodnění bez vypořádání se s podaným odvoláním.

9. K dalšímu porušení základních práv stěžovatele, především jeho práva, aby věc byla projednána nestranným a nezávislým soudem a spravedlivě, spatřuje stěžovatel v chování odvolacího soudu, kdy zkoumal platnost smlouvy o postoupení pohledávky, i když soud jako takový nemá absolutně právo tuto smlouvu vidět ani zjišťovat její platnost. Platnost takové smlouvy má význam pouze ve vztahu postoupitel - postupník, tedy například za situace, že postupník vymůže pohledávku, která byla neplatně postoupena a postoupitel je tak oprávněn ji od něho soudně vymáhat, pak by byl soud zřejmě oprávněn platnost této smlouvy zkoumat. Takový závěr vynesl Nejvyšší soud České republiky ve svém rozhodnutí č.j. 32 Odo 201/2004 (tento již založen ve spisu). Judikát Nejvyššího soudu České republiky zde stěžovatel uvádí proto, že soud I. stupně správně rozhodl, že na daný případ je nutné aplikovat české právo.

Je zřejmé, že shora uvedený judikát neřešil soud I. stupně, neboť mu nebyl znám, neboť nemůže znát veškerou judikaturu českých soudů.

Soudu II. stupně tento judikát znám již byl, i přesto se tímto judikátem vůbec nezabýval, tedy není ani známo, jak se s ním při svém rozhodování vypořádal.

Bez ohledu na shora uvedené je stěžovatel přesvědčen, že smlouva je platná a že není důvod zamítnout žalobu pro neplatnost postoupení pohledávky.

10. Stěžovatel je názoru, že napadený rozsudek je vadný, není v souladu s procesními předpisy, je nepřezkoumatelný, porušuje jeho základní práva.

Napadený rozsudek se nevypořádává s předmětným odvoláním ani s rozsudkem soudu I. stupně.“

Sřažovatelka na základe uvedených skutočností žiada, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že právoplatným rozsudkom krajského súdu č. k. 15 Cob/126/2010-601 z 13. októbra 2010 došlo k porušeniu jej „ústavně zaručených práv na spravедlivý proces, nezávislost a nestrannost soudu, zaručených článkem 36 odst. 1 Listiny..., článkem 46 odst. 1 Ústavy... a článkem 6 Úmluvy a čl. 14 Mezinárodního paktu... a tento rozsudek zrušil a věc vrátil soudu k dalšímu řízení“.

Ústavný súd vyzval 4. augusta 2011 predsedníčku krajského súdu, aby sa vyjadrila k predmetnej sřažnosti. Predsedníčka krajského súdu vo svojom vyjadrení z 18. augusta 2011 (doručenom ústavnému súdu 2. septembra 2011) okrem iného uviedla:

«V podanej sřažnosti je ako porušovateľ týchto práv označený Krajský súd v Nitre, ktorý rozsudkom č. k. 15 Cob/126/2010-601 zo dňa 13. 10. 2010 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil z dôvodov uvedených v rozhodnutí súdu prvého stupňa, a preto svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom upraveným v ustanovení § 219 odsek 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej „OSP“) v spojení s úvahou týkajúcou sa absolútnej neplatnosti právneho úkonu. Odvolací súd svojím rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Levice, ktorý návrh sřažovateľa proti spoločnosti I., s. r. o., L., o zaplatenie sumy 41.973,48 eura s príslušenstvom zamietol.

Sřažnosti obchodnej spoločnosti S., s. r. o., navrhujem nevyhovieť.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací konal a prejednal vec v rozsahu a spôsobom v súlade s právnymi predpismi, vrátane Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jeho dodatkov. Základné právo na súdnu ochranu

podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom stanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Podľa judikatúry Ústavného súdu SR (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodlo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať svoj základ v platnom poriadku Slovenskej republiky, alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené zákonom predpísaným spôsobom. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy vykonajú dôkazy, vyhodnotia ich v súlade so zákonom, na základe toho prijmú skutkový stav a po použití právne relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorým by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Je prirodzené, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu je aj právo na zákonu zodpovedajúce odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 OSP, a táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní v zmysle § 211 ods. 2 OSP. V tomto prípade sa odvolací súd pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa, pričom využil ustanovenie § 219 ods. 2 OSP, v zmysle ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. V odôvodnení rozsudku odvolací súd odkázal na odôvodnenie súdu prvého stupňa obsiahnuté v jeho rozhodnutí s tým, že dôvody uvedené súdom prvého stupňa považuje za správne. Toto ustanovenie – vychádzajúc z dôvodovej správy – má zamedziť zbytočnému a duplicitnému opakovaniu zisteného skutkového stavu a právneho posúdenia v rozhodnutiach súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu za situácie, že odvolací súd považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za vecne správne a za správne považuje aj odôvodnenie tohto rozhodnutia.

Keďže zákonom predpokladaná situácia v prejednávanej veci nastala, odvolací súd postupoval pri vypracovaní svojho rozhodnutia zákonným spôsobom.

Dôvody uvedené v sťažnosti by bolo možné akceptovať v prípade, ak by odvolateľ (sťažovateľ) uviedol vo svojom odvolaní nové skutočnosti alebo dôvody, ktoré neboli použité pred súdom prvého stupňa a tento súd sa preto s nimi nemohol vysporiadať. Vtedy

by zrejme bolo povinnosťou odvolacieho súdu s takýmito dôvodmi a tvrdeniami sa vysporiadať a vo svojom rozhodnutí uviesť, prečo aj napriek týmto dôvodom a skutočnostiam považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za správne, vrátane jeho odôvodnenia. Takáto situácia však v prejednávanej veci ... nenastala, keďže odvolateľ (sťažovateľ) v podanom odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by už neuviedol pred súdom prvého stupňa. To sa vzťahuje aj na jeho tvrdenie v zmysle ktorého súd nemohol skúmať platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, lebo túto by mohol skúmať iba v prípadnom spore medzi postupcom a postupníkom (rozhodnutie NS ČR č. k. 32 Odo 201/2004).

Z rozhodnutia súdu prvého stupňa je zrejmé, že takáto námietka odznela zo strany sťažovateľa aj v konaní pred týmto súdom a súd sa s touto námietkou vo svojom rozhodnutí aj náležite vysporiadal (strana 15 rozsudku, tretí odsek odôvodnenia). Súd prvého stupňa poukázal na skutočnosť, že postupník je aktívne legitimovaný na vymáhanie postúpenej pohľadávky len v prípade, ak je zmluva o postúpení pohľadávky platná; zrejme prijal za vlastný názor JUDr. A. T., PhD., publikovaný v *Bulletine Slovenskej advokácie* č. 10/2007, ktorý je pri rozhodovacej praxi súdov čoraz viac akceptovaný.

Písomné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu považujem za správne, spravodlivé a za také, ktoré nemá za následok porušenie práva sťažovateľa. Postup odvolacieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru v danej veci nemožno považovať za nesprávny. Súd pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia použil... § 219 ods. 2 OSP, čím zamedzil zbytočnému a duplicitnému opakovaniu zisteného skutkového stavu a právneho posúdenia. Postupom odvolacieho súdu a jeho rozsudkom zo dňa 13. 10. 2010 č. k. 15 Cob/126/2010-601 neboli porušené základné práva sťažovateľa namietané v jeho ústavnej sťažnosti, a preto ju považujem za neopodstatnenú. Vzhľadom na to navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosti nevyhovel.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť návrhu ide vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia orgánu štátu) v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

Z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd aplikujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj judikatúru vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny skúma, či konanie ako celok bolo spravodlivé, a nie je v zásade oprávnený a povinný preskúmať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdmi bol

náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Do obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takéhoto výkladu a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách a do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Pokiaľ ide o požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia súdu v limitoch čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sa už odvolal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej čl. 6 ods. 1 dohovoru súd síce zaväzuje, aby odôvodnil svoje rozhodnutie, to však neznamená, že sa vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, ktorá vyplýva z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno podľa záverov ESĽP posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (rozhodnutie vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 288). Znamená to, že odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú poznámku, pripomienku alebo návrh, ak ide o takú otázku, ktorá nie je relevantná a nevyhnutná pre dané rozhodnutie.

Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 14 paktu rozsudkom krajského súdu č. k. 15 Cob/126/2010-601 z 13. októbra 2010, ktorý navrhovala zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Právne odôvodnila svoje námietky tým, že označený rozsudok nemá náležitosti rozsudku vôbec, že odvolací súd nevyjadril žiadny svoj konkrétny názor, že je príliš stručný, že nesprávne aplikoval § 219 ods. 2 OSP a neriešil otázku dôvodov neplatnosti zmluvy, v súvislosti s čím nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, nevyrovnal sa s námietkami sťažovateľky s priloženou judikatúrou (vrátane judikátu Najvyššieho súdu Českej republiky vo veci sp. zn. 32 Odo 201/2004), preto považuje napadnutý rozsudok za chybný a nepreskúmateľný a za taký, ktorý porušuje jej označené práva.

Krajský súd v označenom rozsudku ako súd odvolací potvrdil rozsudok Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13 Cb 20/2008-523 zo 7. apríla 2010. Vo svojom rozsudku okrem iného uviedol, že *„prejednal podané odvolanie žalobcu podľa ustanovenia § 212 ods. 1 OSP na nariadenom pojednávaní podľa ustanovenia § 214 ods. 1 písm. a/ OSP a dospel k záveru, že podané odvolanie žalobcu nie je dôvodné.*

Podľa ustanovenia § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti rozhodnutia ďalšie dôvody.“

Krajský súd ďalej v tomto zmysle uviedol:

„Podľa ustanovenia § 263 ods. 2 Obchodného zákonníka, strany sa nemôžu odchýliť od základných ustanovení uvedených pre jednotlivé zmluvné typy v tejto časti a od ustanovení, ktoré ustanovujú povinnú písomnú formu právneho úkonu. Zo základného znenia ustanovenia § 577 Obchodného zákonníka vyplýva, že komisionárskou zmluvou sa komisionár zaväzuje, že zariadi vo vlastnom mene pre komitenta na jeho účet určitú obchodnú záležitosť a komitent sa zaväzuje zaplatiť mu odplatu.

Je nepochybné, že súd prvého stupňa musí v akomkoľvek sporovom konaní skúmať existenciu aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní, ktorá je podmienená platnosťou zmluvy a z nej vyplývajúcich práv a povinností, na ktoré žalobca poukazuje v súvislosti s ním uplatneným nárokom voči žalovanému.

Zásada zmluvnej slobody sa uplatňuje výlučne v medziach, ktoré stanovuje právny poriadok, pričom zmluvné strany sú obmedzené jednak tzv. pevnou hranicou kogentných

noriam, ale zároveň aj tzv. pružnou hranicou, ktorá sa uplatňuje v priestore neupravenom kogentnými normami, ale podlieha korektívom verejného poriadku a dobrých mravov.

Právna úprava teda rôznymi spôsobmi výrazne obmedzuje zmluvnú slobodu strán. Pre absolútnu neplatnosť právnych úkonov podľa platnej právnej úpravy je charakteristické, že nastáva priamo zo zákona (ex lege), pôsobí od počiatku (ex tunc) a súd na ňu prihliada z úradnej povinnosti (ex offi). Absolútna neplatnosť zároveň vylučuje možnosť ratihabície, či konvalidácie vadného právneho úkonu, nepremlčuje sa a bez akéhokoľvek časového obmedzenia sa jej môže dovolávať každý, pretože táto neplatnosť pôsobí proti všetkým (erga omnes). Absolútnej neplatnosti právneho úkonu sa môže dovolávať dokonca aj ten, kto ju sám spôsobil. Z dikcie § 39 Občianskeho zákonníka vyplýva, že absolútna neplatnosť spôsobuje akýkoľvek rozpor účelu alebo obsahu zmluvy so zákonom bez ohľadu na konkrétne okolnosti. Inak povedané, toto zákonné obmedzenie slobody jednotlivca nepripúšťa výnimky. Takéto stanovisko pretrváva aj v judikatúre, podľa ktorej neplatnosť zmluvy spôsobená rozporom so zákonom je objektívnou skutočnosťou.“

V uvedenej súvislosti vo vzťahu k rozhodujúcej otázke právnej kvalifikácie, v ktorej sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia okresného súdu, okresný súd v odôvodnení rozsudku č. k. 13 Cb 20/2008-523 zo 7. apríla 2010 na s. 16 a 17 konkrétne uviedol:

„Pokiaľ ide o právny úkon, ktorý jeho zmluvné strany – S. s. r. o. ako postupca a navrhovateľ ako postupník, nazvali zmluvou o postúpení pohľadávky, tento bol dňa 02. 03. 2007 urobený v písomnej forme v P. (Česká republika), a preto sa podľa § 10 ods. 3 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom Slovenskej republiky v platnom znení spravuje právom miesta, kde bola zmluva uzavretá, t. j. českým právnym poriadkom. Z personálneho a majetkového prepojenia zmluvných strán, ktoré mal súd preukázané z ich výpisov z obchodného registra, z výpovede svedka Ing. A. K., ako aj z tvrdenia samotného navrhovateľa, je zrejmé, že ide o právny vzťah medzi dcérskou a materskou spoločnosťou, ktoré sú vo vzájomnom vzťahu ovládanej a ovládajúcej osoby. Uvedenou zmluvou malo dôjsť k postúpeniu pohľadávok v celkovej výške 3.455.476,50 Sk, ktoré má postupca voči odporcovi z rámcovej kúpnej zmluvy, okrem iných aj z faktúr č. 2006/017, č. 2006/040, č. 2006/041, č.2006/044, č. 2006/045, č. 2006/061, č. 2006/144 a č.

2006/164, ktorých zaplatenie je uplatňované v tomto konaní. Pohľadávky mali byť postúpené bezodplatne za účelom ich vymáhania. Právna úprava postúpenia pohľadávky v § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka Českej republiky bezodplatný prevod nevylučuje a neuvádza ani účel, za akým by sa tak mohlo stať. Zmluvné strany ho do zmluvy uviedli z dôvodu, že po postúpení pohľadávok mali byť tieto vymáhané postupníkom ako komisionárom na účet postupcu, za čo by mu okrem náhrady účelne vynaložených nákladov prináležala odmena vo výške 3% z vymoženej čiastky. Vymožená pohľadávka po odpočítaní odmeny a uvedených nákladov mala byť do desiatich dní prevedená na účet postupcu, ktorý v zmluve zároveň vyhlásil, že s pohľadávkou je spojené aj právo na jej preplatenie.

Právny poriadok Českej republiky nevylučuje uzatváranie zmlúv majúcich charakter zmiešaných zmlúv, no aj v takýchto prípadoch platí ustanovenie § 37 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa právny úkon musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný.

Po preskúmaní obsahu zmluvy a jej ustanovení v ich vzájomnej súvislosti, súd dospel k záveru, že zmluva s takto formulovaným obsahom je z dôvodu jej neurčitosti absolútne neplatným právnym úkonom. Na strane jednej v nej totiž postupca deklaruje vôľu bezodplatne postúpiť pohľadávku postupníkovi, no zároveň vyhlasuje, že s pohľadávkou je spojené aj právo na jej preplatenie po vymožení, na čo pri postúpení s následkom nadobudnutia pohľadávky postupníkom nie je právny dôvod. Po tom, ako má k prevodu pohľadávky dôjsť, sa postupník zaviazal postupcovi ako komisionár, že pre neho túto pohľadávku vymôže vo vlastnom mene, hoci by tak mohol kedykoľvek urobiť už ako jej vlastník. Zamýšľaná konštrukcia je v prípade komisionárskej zmluvy vylúčená, pretože ak si komisionár zariaduje vo vlastnom mene na účet komitenta určitú obchodnú záležitosť, ktorou by mohlo byť aj jednorazové vymáhanie pohľadávky, nemôže byť zároveň aj jej vlastníkom, čo sa v zmluve o postúpení pohľadávky predpokladá.

Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že ak je zmluva o postúpení pohľadávky absolútne neplatná, navrhovateľ sa nemohol stať veriteľom odporcu a ani nositeľom subjektívneho práva, ktoré si v konaní uplatnil. Súd preto podaný návrh v celom rozsahu zamietol.“

Krajský súd v odvolacom rozsudku uviedol:

„V súvislosti s komparáciou vnútroštátnych európskych právnych úprav nemožno prehliadnuť ani kodifikované súbory zásad zmluvného práva, pričom zásady európskeho zmluvného práva (principles of european contract law PECL), ktoré upravujú otázky neplatnosti zmlúv pre rozpor so zákonom alebo so základnými zásadami, pričom podľa čl. 15: 102 ods. 2 a 3 je zakotvené, že v prípade ak kogentná norma vyslovene neustanovuje aké sú účinky rozporu vo vzťahu k zmluve, možno určiť, že zmluva je účinná v celom rozsahu, že je čiastočne účinná alebo je neúčinná, prípadne sa musí upraviť. Z uvedeného teda vyplýva, že ak predmetná právna norma osobitnú sankciu neplatnosti neustanovuje, v súvislosti s nedodržaním základného ustanovenia pre príslušnú uzavretú zmluvu v dôsledku tohto rozporu stanoví konajúci sudca.

S poukazom aj na vyššie uvedené sa teda odvolací súd stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa a preto rozhodol podľa ustanovenia § 219 ods. 1 OSP o potvrdení napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa...“

Z napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorým tento súd potvrdil označený rozsudok okresného súdu, ktorý sťažovateľka napadla, vyplýva, že krajský súd sa v odvolacom konaní zaoberal námietkami sťažovateľky, ochranou procesných práv sťažovateľky vyplývajúcich z Občianskeho súdneho poriadku i namietaným porušením jej základného práva na súdnu ochranu. S odkazom na judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky sa okresný súd vyrovnal ešte vo svojom zamietacom rozsudku (3. odsek, s. 15), ktorý pritom poukázal aj na „*ustanovenie § 526 Občianskeho zákonníka, ktorého znenie je v Slovenskej a Českej republike totožné*“, s čím sa krajský súd ako súd odvolací v plnej miere stotožnil. Rozhodnutie krajského súdu nemožno preto považovať za neodôvodnené a arbitrárne. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje (v sťažnosti uvádza tie isté argumenty, ktoré uviedla aj v odvolaní, a neuvádza nové skutočnosti, ktoré by neboli použité pred súdom prvého stupňa), nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, resp. práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nad rámec tohto odôvodnenia ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 dohovoru neznačí právo na úspech v konaní pred

všeobecným (občianskoprávnym) súdom (II. ÚS 4/94, mutatis mutandis I. ÚS 8/96, II. ÚS 3/97).

Ústavný súd vo svojej stabilnej judikatúre uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Za porušenie základného práva pritom nemožno považovať neúspech v konaní. Inak povedané, obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, resp. práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania, preto nie je možné považovať nevyhovenie návrhu v konaní pred všeobecným súdom za porušenie týchto práv (I. ÚS 3/97).

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho práva podľa čl. 14 paktu, ústavný súd konštatuje, že závery prijaté o neopodstatnenosti sťažnosti v časti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie sa v celom rozsahu vzťahujú aj na záver o neopodstatnenosti sťažnosti vo vzťahu k čl. 14 paktu, ktoré už preto nie je potrebné podrobnejšie odôvodňovať (napr. IV. ÚS 17/07).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní, ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v sťažnosti sa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2011